

JE NEJVYŠŠÍ ČAS ZAČÍT UČIT JINAK

říká oceněný ředitel soukromého gymnázia Michal Musil

Pražské Gymnázium Jana Palacha vzniklo v roce 1991 jako jedna z prvních soukromých škol a Michal Musil byl u toho. Kdyby mu tehdy někdo řekl, že ze dvou tříd umístěných v provizorních prostorách, kam mu, pravda, hned první den fungování přišel neohlášen na „vizitu“ prezident Havel, jednou vybuduje prestižní gymnázium a on sám za čtvrt století obdrží z rukou ministryně školství medaili, asi by se mu vysmál.

„**P**an Michal Musil dlouhodobě působí při zajišťování a zlepšování podmínek středního vzdělávání v ČR, svůj profesní život spojil s vybudováním Gymnázia Jana Palacha, které se stalo pod jeho vedením vyhledávanou vzdělávací institucí, školu zapojuje do mezinárodních projektů, sám si neustále zvyšuje kvalifikaci, a to i v rámci zahraničních vzdělávacích programů, v letošním roce oslaví významné životní jubileum,“ tak ministryně zdůvodnila, proč ředitele soukromého gymnázia vyznamenala medailí 2. stupně udělovanou za vynikající pedagogickou práci.

Bylo to fajn

O nominaci se M. Musil doslechl jen mimoděk loni v září. Pozvánka do Senátu na slavnostní předávání cenných učitelských kovů přišla s týdenním předstihem, a tak ho dost překvapila – za medailemi se honil před lety, kdy ještě poctivě sportoval...

Jak ale říká, na ceremoniál, kde oceněným pedagogům popřála ministryně školství, bude nakonec vzpomínat jako na milé setkání, a vyznamenání, kterého se mu dostalo, si velmi váží.

„Ať je to, jak chce, těch pětadvacet let svého produktivního života jsem škole věnoval moc rád. Teď jsem se dostal do bodu, kdy mohu školu řídit, ovlivňovat ji také jako zřizovatel, a zároveň se snad už nemusím bát, že mě nějaký úředník nahoře bude brzdit v práci. Ano, je tu riziko, že když se něco pokazí, nikdo mě z bláta vytahovat nebude, ale na druhé straně jsem v rozhodování relativně svobodný. A to je fajn pocit. I když samozřejmě vnímám, jak se hlavně během posledního roku i školství zase utahují šrouby – je to vidět třeba na příkladu zavádění povinných centrálně zadávaných přijímacích zkoušek,“ podotkl M. Musil.

V plánu je velká změna

Jeho čtyřleté gymnázium sídlící v Praze 1 (v překvapivě klidném zákoutí Pštrossovy ulice) se 180 studenty rozdělenými do osmi tříd (vždy dvě paralelní v ročníku) si po pětadvaceti letech existence vede velmi dobře. Vybojovalo si renomé náročné školy. Zájem uchazečů neustále roste a podle inspekce je hodnoceno jako vynikající. „I když snad ještě nepatřím do starého železa, mohl bych si spokojeně říct, že jsme dosáhli kýženého cíle, a třeba jmenovat nového ředitele, aby to vzal místo mne. To mě ale neláká,“ svěruje se M. Musil. A zdůrazňuje, že místo spánku

na vavřínech chce prosadit novou vzdělávací koncepci své školy.

Koneckonců je to nutné, doba se přece jen změnila. Jako někteří jeho kolegové z jiných gymnázií, i on si uvědomuje, že dnešní škola je pro studenty už trochu jiným místem, než byla před deseti roky. Samozřejmě ti v jejich útrobách pořád tráví největší podíl svého času, ale zdaleka už pro ně není hlavním zdrojem informací. Je jen jedním z řady takových zdrojů.

Od samotných studentů z různých evaluačních dotazníků M. Musil dostává spoustu podnětů, aby se vzdělávalo jiným způsobem. Ano, aktuální gymnaziální RVP dost v rozletu svazují, pokud to ale prý budeme jen neustále konstatovat, nestane se nikdy nic. „Musíme přijmout dlouhodobější vizi, vyjít z toho dobrého, co u nás funguje, a nabídnout něco nového, co na vzdělávacím trhu rodiče a studenty zaujme,“ říká.

Atraktivní produkt

Na nové koncepci gymnázium pracuje už dva roky. Cíl je však na dohled. Pro školní rok 2017/2018 by už mělo, když půjde vše podle plánu, přijímat uchazeče ke studiu již postaveném na výrazně inovovaném školním vzdělávacím programu. Jaký bude?

Tak předně, měl by víc vycházet vstříc potřebám samotných studentů. Z analýz jejich podnětů vyplynulo, že si přejí například větší porci výuky organizované mimo školu, což se mimochodem dá označit obecně za počínající trend ve vzdělávání. A také by rádi zažili ve výuce víc projektů, víc skupinové práce, zkrátka chtějí být co nejdál od tradiční frontální výuky, od pouhého předávání informací blíž ke skutečnému formování osobnosti.

„Na druhé straně to všechno bude pro studenty znamenat víc práce, bude to náročnější model, než si v hodině jen něco zapsat a pak se to naučit. Proto jsme se

Gymnázium Jana Palacha v Praze je trojnásobným držitelem Národní ceny kariérového poradenství. Ocenění získalo zejména díky nadstandardní činnosti svého školního poradenského pracoviště a školního psychologa.

rozhodli, že je budeme motivovat tak, že je vtáhneme do hry, aby přijali spoluodpovědnost za to, co se budou učit. Studenti prvních ročníků přímo ožili, když zjistili, že budou moci do obsahu výuky, respektive přímo do profilových oblastí nové koncepce a nového ŠVP mluvit. To bude jedna část změny a věřím, že vyjde," vysvětluje M. Musil.

Druhá klíčová část změny se dotýká cizích jazyků, přesněji angličtiny, v níž zdejší studenti – i podle nejručnějších průzkumů – pravidelně excelují. Ředitel zdůrazňuje, že nový ŠVP však musí být postaven na systematických a efektivnějších mezipředmětových vazbách a mnohem těsnější komunikaci mezi kantory. A možná víc než onou pověstnou třešničkou na dortu bude částečné zavedení angličtiny jako vyučovacího jazyka napříč předměty ve vzájemně provázaných kapitolách, tedy v souvislosti se zmíněnými mezipředmětovými vazbami.

„To bude pro naše studenty cesta, jak angličtinu zvládnout skutečně aplikačně. A pro nás to bude znamenat odvážnější přístup ke kurikulu. Je jasné, že něco budeme muset probrat víc do hloubky a něco vynechat. Nebude to jednoduché už kvůli momentálním požadavkům společné části maturit. Méně by však mělo znamenat více. To nejdůležitější by totiž mělo posílit – kompetence, které studenti budou v životě potřebovat.“

Ve zkratce řečeno, M. Musil usiluje o takový model výuky, který bude do značné míry podobný výuce na exkluzivních soukromých gymnáziích, jako jsou například Open Gate nebo Nový PORG. Ovšem přirozeně při mnohem skromnějším rozpočtu a i nižším školném.

„**Základem bude částečné zavedení angličtiny jako vyučovacího jazyka napříč předměty ve vzájemně provázaných kapitolách.**“

Otevřená škola

Gymnázium Jana Palacha je od svého založení školou výběrovou, nicméně stejně tak i otevřenou. A to hned ve dvojitým smyslu.

„Jsme tradičně otevřeni i žákům – cizincům či žákům z odlišného sociokulturního prostředí, s jejichž integrací má pozitivní zkušenosti. Většina cizinců školu zdárně dokončí a pak úspěšně pokračuje ve studiu na vysokých školách. Přijímáme však jen ty uchazeče, u nichž je reálný předpoklad, že na závěr zvládnou maturitu z českého jazyka,“ informuje M. Musil.

Druhou otevřenou branou je časté přijímání žáků se speciálními vzdělávacími po-

třebami, které tady probíhá už dlouhou řadu let. Nejčastěji jde o žáky s autismem (Aspergerův syndrom), se specifickými poruchami učení, někdy i s duševní nemocí a o žáky s tělesným postižením (školní budova je bezbariérová). K dispozici jsou jim nejen vyškolení učitelé, ale rovněž asistent pedagoga a rovněž školní poradenské pracoviště.

M. Musil připouští, že široce otevřít právě gymnaziální studium dětem s lehkým mentálním postižením není příliš reálné, i integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami má své hranice, nicméně je prý velkým zastáncem společného vzdělávání. A také zdůrazňuje, že právě na soukromých školách v Česku studuje významné množství integrovaných žáků.

Během svých studií v zámoří M. Musil pochopil, že tamní všudypřítomná selekce ve vzdělávání není v našem, potažmo evropském prostředí životaschopným příkladem. „V mnoha evropských zemích se nerozlišuje – pod jednou střechem najdete všechny děti, od absolutní špičky ve studijních schopnostech a talentu až po ty, které potřebují velkou pomoc. Netvrdím, že v této zemi je všechno špatně, že nemáme kvalitní speciální školství. Na druhé straně bychom se ale měli ptát, jak a proč to ve většině evropských zemí funguje jinak, nebo možná lépe.“